

ĐỜI SỐNG – TƯ LIỆU KHOA HỌC

Hội nghị thông báo: Những phát hiện mới về Khảo cổ học lần thứ 41 - 2006

Trong 2 ngày 28-29/9/2006, tại Hà Nội, Viện Khảo cổ học (Viện KHXH Việt Nam) đã tổ chức *Hội nghị thông báo Những phát hiện mới về khảo cổ học lần thứ 41 năm 2006*. Tham dự Hội nghị có Lãnh đạo và cán bộ nghiên cứu Viện Khảo cổ học, đại diện Lãnh đạo của các cơ quan: Viện KHXH Việt Nam, Cục Bảo tồn, bảo tàng (Bộ Văn Hóa - Thông tin), Hội Khoa học Lịch sử Việt Nam, các ban, ngành ở trung ương và địa phương, các viện nghiên cứu chuyên ngành, các ban chức năng thuộc Viện KHXH Việt Nam, các sở văn hóa - thông tin.

Ban tổ chức Hội nghị đã nhận được hơn 500 bài thông báo của các nhà nghiên cứu và các cộng tác viên ở khắp các tỉnh, thành trong cả nước gửi về. Các bài thông báo tập trung vào nhiều lĩnh vực như cổ nhân, cổ sinh, thời đại Đá, thời đại Kim khí, khảo cổ học Lịch sử, Chăm Pa - Óc Eo; đưa đến cho Hội nghị số lượng thông tin phong phú về các di tích và di vật còn tiềm ẩn trên mặt đất, dưới lòng đất, trên mặt nước, trong lòng đất liền cũng như ngoài hải đảo của Tổ quốc.

Trong báo cáo khai mạc Hội nghị, TS. Hà Văn Phụng, Quyền Viện trưởng Viện Khảo cổ học đã nêu rõ: năm 2006 ngành khảo cổ học tuy không có những cuộc khai quật lớn như Lung Leng, Ba Đình, song lại có nhiều cuộc khai quật với diện tích vừa và nhỏ. Điều đặc biệt là năm 2006, những thông tin về nghiên cứu, điều tra, sưu tầm, phát hiện mới các di vật, di tích diễn ra trên phạm vi cả nước và ở hầu hết các lĩnh vực. Đó là các cuộc khai quật của Viện Khảo cổ học tại lòng hồ thủy điện Plei-Krông (Kon Tum) với hơn 8000m²,

gần 9 di chỉ cư trú và mộ táng của cư dân thời đại Đá và Kim khí ở Tây Nguyên, phân bố ở thượng nguồn hai bên bờ sông Prông-Poko. Ở nhiều tỉnh và thành phố cũng tiến hành các cuộc khai quật, như: Yên Bái, Tuyên Quang, Phú Thọ, Hà Tây, Hà Nội, Bắc Giang, Hải Dương, Quảng Ninh, Quảng Trị, Thừa Thiên, Huế, Khánh Hòa, Long An, Bến Tre, Lâm Đồng... Ngoài ra, đội ngũ các nhà nghiên cứu khảo cổ học của chúng ta ngày càng lớn mạnh về trình độ, cũng như phương pháp khai quật. Nếu trước đây, các cuộc khai quật phần lớn do các nhà chuyên môn thuộc cơ quan chuyên ngành ở Trung ương đảm nhiệm, thì nay (sau khi có Luật Di sản văn hóa ra đời) những cán bộ thuộc các tỉnh, thành được đào tạo bài bản hơn, những cán bộ hội đủ các điều kiện cần thiết được Bộ Văn hóa- Thông tin cấp giấy phép đã tự chủ trì các cuộc khai quật với qui mô vừa và nhỏ.

Năm 2006, các cơ quan nghiên cứu khảo cổ, các bảo tàng và các trường đại học, từ trung ương đến địa phương đã có sự hợp tác tốt và phối hợp chặt chẽ trong việc hoàn thiện hồ sơ sau khi khai quật để có thể bảo quản di vật, bảo vệ di tích tốt hơn.

Bên cạnh đó, năm 2006, ngành khảo cổ học vẫn tiếp tục mở rộng quan hệ hợp tác với các viện nghiên cứu các nước và các tổ chức quốc tế. Ngành cũng đã cử nhiều nhà nghiên cứu tham gia các hội thảo quốc tế, nghiên cứu, trao đổi và học tập ở nước ngoài.

Một số báo cáo đã được trình bày tại phiên họp khai mạc Hội nghị. Số báo cáo còn lại sau đó được phân theo các lĩnh vực và chủ đề để thảo luận tại các tiểu ban.

Tại các tiểu ban, các đại biểu đã được

nghe báo cáo và thảo luận sôi nổi về lĩnh vực mà mình quan tâm, ví dụ như lĩnh vực khảo cổ học thời đại Đá (12 cuộc khai quật); khảo cổ học Kim khí (8 cuộc khai quật); khảo cổ học Lịch sử (12 cuộc khai quật và thám sát); khảo cổ học Chăm Pa - Óc Eo (có 5 thông báo liên quan tới các cuộc khai quật)...

Qua báo cáo tổng quan của PGS. TS. Tống Trung Tín, các đại biểu nhất trí với khẳng định rằng, năm 2006 ngành khảo cổ học đã thu được nhiều thành tựu lớn và cũng tán thành với kiến nghị là trong các năm tới *khảo cổ học Việt Nam nên chú ý vừa phát huy mạnh mẽ vai trò nghiên cứu khoa học, vừa phải chú ý vấn đề bảo vệ di sản văn hóa dân tộc, đặc biệt phải chống lại nạn đào phá di chỉ lấy cổ vật và các công trình xây dựng mới lấn chiếm làm ảnh hưởng hoặc phá hoại di tích mà không thực hiện theo Luật Di sản văn hóa.*

PV.

Hội thảo quốc tế “Hướng tới Cộng đồng Đông Á: thách thức và triển vọng”

Trong 2 ngày 14 và 15/9/2006, tại Hà Nội, Viện Nghiên cứu Đông Bắc Á, Viện KHXH Việt Nam, đã phối hợp với Trường Đại học Kinh tế và Luật Osaka (Nhật Bản) và Trường Đại học Tổng hợp Bắc Kinh (Trung Quốc) tổ chức hội thảo quốc tế với chủ đề *Hướng tới Cộng đồng Đông Á: thách thức và triển vọng*. Tham dự hội thảo có hàng trăm học giả đến từ các viện nghiên cứu, các trường đại học lớn thuộc 15 nước và vùng lãnh thổ trên thế giới (Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Thailand, Malaysia, Nga, Philippines, Singapore, Đài Loan, Indonesia, Việt Nam...). Ngoài ra còn có các đại biểu của Hội đồng Lý luận trung ương, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Quốc phòng, Bộ Ngoại giao, Bộ Thương mại, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Viện Nghiên cứu quản lý kinh tế trung ương (Việt Nam). Đây là hội thảo lần thứ tư của

“Diễn đàn nghiên cứu Đông Á”, là cơ hội giúp cho các học giả nghiên cứu châu Á trao đổi và chia sẻ quan điểm với nhau về việc xây dựng Cộng đồng Đông Á trong tương lai.

Ngoài một số báo cáo đề cập đến những vấn đề chung của chủ đề cuộc hội thảo, các báo cáo đã tập trung vào bốn vấn đề chính: Hội nhập kinh tế khu vực; Giao lưu văn hoá và giáo dục; Bảo vệ môi trường và phát triển bền vững; Hợp tác chính trị và an ninh khu vực.

Phát biểu khai mạc Hội thảo, GS., TS. Đỗ Hoài Nam, Chủ tịch Viện KHXH Việt Nam nhấn mạnh, quá trình toàn cầu hoá và khu vực hoá đang diễn ra nhanh chóng tạo ra các giá trị chung, các mối quan tâm chung gắn kết các quốc gia với nhau đã thúc đẩy các nước Đông Á phải có các chính sách mở cửa, cải cách và hội nhập quốc tế phù hợp. Sự hợp tác, liên kết gia tăng trong khu vực Đông Á làm cho lợi ích khu vực rõ hơn và ngày càng gắn bó hơn với lợi ích quốc gia. Điều này sẽ góp phần bảo đảm an ninh phát triển chung, tạo ra những tiền đề, cơ sở cho việc giải quyết những vấn đề tồn đọng của khu vực, có lợi cho sự hình thành Cộng đồng Đông Á.

Xung quanh vấn đề *xây dựng Cộng đồng Đông Á*, các học giả đã phân tích và làm rõ những thuận lợi, khó khăn, thách thức chủ yếu; những yếu tố cơ bản tác động tới quá trình hình thành Cộng đồng Đông Á; những vấn đề đặt ra trên con đường hiện thực hoá Cộng đồng Đông Á; những thành tựu của sự hợp tác Đông Á; Những nền tảng của hợp tác an ninh đa phương Đông Á; Điểm đột phá thúc đẩy hợp tác ở Đông Á: nhìn từ khía cạnh chính trị...; phân tích ba tiến trình liên kết kinh tế đang diễn ra ở Đông Á...;

Về *giao lưu văn hoá và giáo dục*, một số vấn đề được đề cập tới như những giá trị văn hoá Nho giáo trong công cuộc hiện đại hoá ở các nước Đông Á, Nhật Bản và Việt Nam; Truyền thống Nho giáo, Nho

học - một điểm tựa hướng tới Cộng đồng Đông Á. Có ý kiến cho rằng về mặt địa-văn hoá thì truyền thống Nho giáo là một điểm tựa vững chắc, một cơ sở vững vàng để các nước dễ dàng hoà đồng, tiến tới xây dựng một Cộng đồng Đông Á thịnh vượng về kinh tế mang bản sắc riêng của phương Đông; các học giả đã phân tích Cộng đồng Đông Á: nhìn từ tính đồng nhất văn hoá, và từ thực trạng và xu hướng phát triển của cải cách giáo dục; Hợp tác văn hoá đa phương Trung Quốc - ASEAN - Nhật Bản;

Về *bảo vệ môi trường và phát triển bền vững*, các đại biểu đã được nghe các báo cáo về: Vấn đề giảm nhẹ và ngăn ngừa rủi ro; Hợp tác về môi trường và phát triển trong khu vực Đông Bắc Á; Chính sách môi trường của các nước Đông Bắc á trong thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá; Tích hợp Thiên học và tiếp cận hệ thống là cơ sở của bảo vệ môi trường và phát triển bền vững;

Về *hợp tác chính trị và an ninh khu vực*, một loạt các vấn đề về chương trình an ninh mới ở Đông Á: Thách thức và cơ hội cho việc xây dựng một cơ cấu an ninh khu vực; Triển vọng của Chủ nghĩa khu vực ở Đông Bắc Á; Khu vực phi vũ khí hạt nhân ở Đông Bắc Á như một bước tiến tới Cộng đồng Đông Á; và nhiều nội dung khác đã được các đại biểu phân tích, làm rõ.

Mặc dù còn nhiều trở ngại khó khăn và còn quá nhiều thách thức chông gai để xây dựng được một Cộng đồng Đông Á thống nhất, song các học giả cho rằng hợp tác Đông Á đã và đang là một xu thế tất yếu, và tin tưởng rằng trong một môi trường toàn cầu hoá lành mạnh, tình hình nội bộ cải thiện cùng với triển vọng tốt đẹp của hầu hết các nền kinh tế, hợp tác Đông Á chắc chắn sẽ vượt qua được những trở ngại để đi tới thống nhất trong một tương lai không xa. Các nước Đông Á với những khả năng và ý chí lớn hơn cũng có thể chứng minh được với thế giới rằng họ có đủ điều kiện, đủ các yếu tố cần thiết để hợp

tác và chung sống với nhau trong một cộng đồng thống nhất trong đa dạng để tăng sức mạnh của mình lên gấp bội.

HIỀN LY

Giới thiệu tạp chí khoa học xã hội tiếng Anh mới nhập về Viện Thông tin KHXH (tiếp theo kỳ trước)

1. Economic and Philosophy

Tạp chí đăng tải các nghiên cứu cơ bản về kinh tế triết học và việc nghiên cứu kinh tế trên cơ sở nền tảng của triết học. Tạp chí do Nhà xuất bản Cambridge University Press xuất bản. Trang web của tạp chí <http://www.journals.cambridge.org/action/displayJournal?jid=eaP>.

2. Economic Policy

Nội dung tạp chí đề cập tới những vấn đề liên quan đến chính sách kinh tế và tác động của chính sách, thể chế chính trị đến phát triển kinh tế. Tạp chí do Nhà xuất bản Blackwell Publishers xuất bản. Bạn đọc có thể truy cập trực tuyến đến các bài viết của tạp chí ở dạng toàn văn từ năm 1997. Trang web của tạp chí <http://www.blackwell-synergy.com/loi/ecop>

3. Environment and Development Economics

Tạp chí có hai phần chính là các nghiên cứu thực tiễn ứng dụng và lý thuyết về môi trường và nguồn lực phát triển kinh tế của các nước phát triển và các nước đang phát triển. Bên cạnh các bài nghiên cứu về các quan điểm chính trị, còn có những nghiên cứu phục vụ rộng rãi người dùng tin từ các thể chế chính trị khác nhau. Tạp chí do Nhà xuất bản Cambridge University Press xuất bản. Trang web của tạp chí http://www.cambridge.org/uk/journals/journal_catalogue.asp?historylinks=aLPHa&mnemonic=eDe.